

Dosarul nr. 2ra-345/20

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni (jud. M. Juganari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, M. Anton, I. Secieru)

ÎNCHEIERE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Igor Borfotina

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Express Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Igor Borfotina, Elenei Andronic și Victor Bîrcă cu privire la încasarea datoriei de plată conform contractului de împrumut și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Igor Borfotina, reprezentat de avocatul Cristian Zagnat și menținută hotărârea din 9 aprilie 2019 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 13 iulie 2018, ÎCS „Express Leasing” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Borfotina, Elenei Andronic și Victor Bîrcă cu privire la încasarea datoriei de plată conform contractului de împrumut și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în conformitate cu prevederile contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/C082 din 12 martie 2018, ÎCS „Express Leasing” SRL a acordat lui Igor Borfotina un împrumut în mărime 2 100 de dolari SUA, cu termen de rambursare până la 12 noiembrie 2021.

Conform pct. 4.1 și anexei nr. 1 (Graficul de achitare) din contractul menționat, pârâtul s-a obligat să achite ÎCS „Express Leasing” SRL plata în rate lunare în lei moldovenești la cursul de achitare, stabilit de creditor la ziua efectuării plății (pct. 4.2).

A comunicat că la 12 martie 2018, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 833/2018/BOR/BIR cu Victor Bîrcă și contractul de fidejusiune nr. 832/2018/BOR/AND cu Elena Andronic, prin care ultimii și-au asumat

obligațiunile de a achita integral datoriile pârâtului față de ÎCS „Express Leasing” SRL în cazul neexecutării la timp a obligațiunilor de plată conform contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/C082 din 12 martie 2018.

A evidențiat că pârâtul nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind achitarea în timp util a ratelor și, astfel, a încălcat prevederile cap. 4 din contractul menționat (nu a respectat termenele intermediare de rambursare a ratelor) și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiunilor (art. 572 Cod civil).

Drept urmare, la 21 mai 2018, în adresa pârâtului și a copârâților au fost expediate notificările nr. 2337, nr. 2338 și nr. 2339 privind încasarea datoriei restante, la care ultimii nu au reacționat.

A remarcat că, până în prezent, pârâtul nu și-a onorat obligațiile asumate și astfel la situația din 2 iulie 2018, datoria acestuia față de ÎCS „Express Leasing” SRL constituia suma totală de 2 182,88 de dolari SUA, dintre care ratele lunare restante - 169,15 de dolari SUA, penalitate - 33,24 de dolari SUA, soldul împrumutului - 1 980,49 de dolari SUA.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-168, 243 CPC, art. 530, 531, 533, 541, 572, 602, 872, 1146, 1147, 1152, 1153 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea solidară de la Igor Borfotina, Elena Andronic și Victor Bîrcă în beneficiul ÎCS „Express Leasing” SRL a datoriei restante formată în baza contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/C082 din 12 martie 2018 și a contractelor de fidejusiune nr. 833/2018/BOR/BIR și nr. 832/2018/BOR/AND din 12 martie 2018 în sumă de 2 182,88 de dolari SUA și a taxei de stat în sumă de 1 099 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, ÎCS „Express Leasing” SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând admiterea acesteia, încasarea solidară de la Igor Borfotina, Elena Andronic și Victor Bîrcă în beneficiul ÎCS „Express Leasing” SRL a datoriei restante formată în baza contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/C082 din 12 martie 2018 și a contractelor de fidejusiune nr. 833/2018/BOR/BIR și nr. 832/2018/BOR/AND din 12 martie 2018 în sumă de 2 065,23 de dolari SUA și a taxei de stat în sumă de 1 099 de lei.

Prin hotărârea din 9 aprilie 2019 a Judecătorei Hîncești sediul Ialoveni, a fost admisă acțiunea integral.

A fost încasată în mod solidar de la Igor Borfotina, Elena Andronic și Victor Bîrcă în beneficiul ÎCS „Express Leasing” SRL datoria în mărime totală de 2 065,23 de dolari SUA și cheltuielile de judecată în mărime de 1 099 de lei, constituite din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Igor Borfotina, reprezentat de avocatul Cristian Zagnat și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au stabilit că Igor Borfotina până în prezent nu a restituit împrumutul, astfel neexecutând obligațiile asumate conform contractului de împrumut, motiv pentru care urmează a fi admisă cerința privind încasarea în mod solidar a datoriei, or pârâtul nu a prezentat careva probe care să

confirme stingerea integrală a datoriei în termenul prevăzut în contractul de împrumut.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au relevat că în contractul de împrumut cu dobândă din 12 martie 2018 au fost prevăzute sancțiunile pecuniare suportate de către debitor în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligației de plată a sumelor scadente.

Astfel, sumele prevăzute la pct. 1.5, 1.9, 1.10 și 1.11 din contractul menționat, obligă consumatorul să plătească penalitate, dobândă, comision de acordare a împrumutului și comision de administrare, sume care sunt proporționale în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale de către debitor.

La 28 decembrie 2019, prin intermediul poștei electronice, Igor Borfotina a declarat recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le neîntemeiate, nemotivate, neprobate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au examinat efectiv și corespunzător argumentele lui la adoptarea soluțiilor adoptate, fiind eronat aplicate prevederile legale și nefiind aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au examinat obiectiv și nu au combătut argumentele lui în calitate de consumator cu privire la caracterul abuziv al clauzelor contractuale cu privire la dobânda contractuală, comisionul de acordare, comisionul de administrare și penalități inserate în contractul de împrumut, obiect al litigiului, ci doar au constatat faptul că acestea ar fi proporționale în raport cu prejudiciul pretins cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale de către debitor.

A mai notat că contractul de împrumut nu stipulează în mod clar și cert necesitatea achitării unui comision de administrare, respectiv, această clauză este una abuzivă în coraport cu drepturile consumatorului, care necesită a fi declarată nulă de instanță, în circumstanțele în care ÎCS „Express Leasing” SRL nu expune ce servicii oferă consumatorului în calitate de contraprestație și nu demonstrează că a suportat careva cheltuieli în legătură cu administrarea contractului de împrumut neacoperite de quantumul dobânzii contractuale aferente împrumutului. Aceste fapte la fel, nu au fost analizate de instanțele de judecată ierarhic inferioare, respectiv, nefiind combătute de acestea.

Stipulațiile contractuale cu privire la penalitate le-a considerat ca fiind standarde în sensul art. 712 Cod civil și în coraport cu statutul de consumator al lui, aspecte determinante pentru aplicarea în speță a dispoziției art. 719 lit. f) Cod civil și constatarea din oficiu a nulității absolute a clauzei cu privire la penalitate din contractul de împrumut menționat.

Aspecte care nu au fost analizate de instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu au fost luate în considerare la motivarea hotărârilor adoptate de acestea.

Prin urmare, a considerat eronată constatarea instanței de apel în sensul că el nu a prezentat careva probe care să confirme stingerea integrală a datoriei în termenul prevăzut în contractul de împrumut. Prin acest argument, Curtea de Apel a motivat respingerea solicitării lui cu privire la necesitatea respingerii acțiunii depuse de ÎCS „Express Leasing” SRL.

Astfel, motivul acționării în judecată a reprezentat pretinsa restanță de plată a ratelor împrumutului de 84,74 de dolari SUA, dar în același timp instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să constate caracterul abuziv al clauzelor cu privire la comisionul de acordare în sumă 84 de dolari SUA, care urma a fi redistribuit pe achitarea corpului împrumutului, precum și caracterul abuziv la comisionului de administrare și al clauzei penale, cu redistribuirea sumelor achitate la aceste capitole spre rambursarea corpului împrumutului.

A conchis că instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să constate nulitatea clauzelor contractuale contestate de el, să redistribuie la rambursarea corpului împrumutului sumele achitate de el și distribuite unilateral și abuziv de ÎCS „Express Leasing” SRL la clauzele contractuale abuzive (comision de acordare, de administrare, penalitate) și să constate că consumatorul, la momentul acționării în judecată nu a fost în întârziere de rambursare a împrumutului.

La 27 ianuarie 2020, în adresa ÎCS „Express Leasing” SRL, Elenei Andronic și Victor Bîrcă a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Igor Borfotina, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 148), fiind recepționată de către ÎCS „Express Leasing” SRL la 30 ianuarie 2020, de către Victor Bîrcă la 3 februarie 2020 și de către Elena Andronic la 18 februarie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 149, 150, 151).

La 19 februarie 2020, ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL a depus referință la recursul declarat de Igor Borfotina, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care ceilalți intimați să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 15 noiembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 127), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 decembrie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Igor Borfotina, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Borfotina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că

nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Igor Borfotina urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Igor Borfotina.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu